

DANA GIOIA

Szavak

1950-ben született, első kötete 1986-ban jelent meg, majd további négy követte. A Kaliforniában élő katolikus Gioia 2010-ben elnyerte a Notre Dame egyetem kitüntetését. Legutóbbi esszé-kötete *The Catholic Writer Today (A katolikus író napjainkban)* címmel 2019-ben jelent meg.

A világnak nincs szüksége szavakra. Kifejezi magát a napfényben, falevélben, árnyban. Az ösvény kövei nem kevésbé valódiak attól, hogy nincsenek katalogizálva. A levelek csak a tiszta létezés dialektusát beszélik folyékonyan. A csók is magáért beszél, pedig egy szót se szóltak.

És egyetlen szó magánál kevesebbé, mássá alakul át — tiltott, szemérmes, hanyag, hitvesi, titkolt. A csók elnevezés sem tolmácsolja hűen a kéz izgalmát, mikor a bőrt simítja vagy a vállat fogja, sem a nyak szögét, a térd rogyását, a nyelvek csendes érintkezését.

A kövek mégis valótlanabbak azok számára, akik nem tudják megnevezni őket, vagy elolvasni a néma vésetek szótagjait. Látni egy vörös követ kevesebb, mint jáspiskóként ismerni fel — metamorf kvarc, annak a kovakőnek a rokona, amiből a kiowa indiánok a nyílhegyet faragták. Elnevezni annyi, mint ismerni és emlékezni.

Nem kell magasztalni a napfényt, hogy átüt a felhőn, fénnel festi a követ és a fakoronát, aztán felszívódik az összes ragyogó részlet a felhők közt, ahol megszülettek. Nem kell magasztalni a napfényt, és magasztaljuk mégis — hatalmasabb minálunk, és az összes légies szónál, amit megidézzünk.

LOUISE GLÜCK

Téli reggel

Apai ágon magyar zsidó emigránsok leszármazottjaként 1943-ban született New Yorkban, számos egyéb díj után 2020-ban irodalmi Nobel-díjban részesült. Tizennégy verseskötete jelent meg, a Yale Egyetem oktatója.

1.
Ma, amikor felébredtem, azt kérdeztem magamtól, miért halt meg Krisztus? Ki tudja, mit jelent egy ilyen kérdés?

Téli reggel volt, hihetetlenül hideg. És járt az eszem, minden kérdés újabbat szült, akár a gallyat az ág, az ágat pedig a fekete fatörzs.